

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Fama longe lateque propagata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

DE FULMINE. CAP. XXV.

Jovem igitur in alta sede conspicuum alato in vecti curru consecuti sumus. Quo vero eum esse Jovem agnosceremus, nullum manifestius signum fuit, quam fulmen ejus manu prætentum: quare cum id gestaminis ad Jovem præcipue pertineat, non secus ac fella, de fulmine dicere, minime alienum est ab instituto negotio futurum.

JUPITER. CAP. XXVI.

Omnibus utique vulgatum est hieroglyphicum illud: Fulmen supremi Jovis gestamen esse. Sed ut ^{Jovi cur datum fulmen.} nunc fabulas dissimulemus, veram figmenti causam afferamus: si quidem hoc ipsius fulminis naturam exprimere videtur, quod quidem ita fit. Calor interdum per refrigeratum à ventis aëra conspersus, ubi contrariæ naturæ viribus sollicitari cœpit, sese in globum colligit, & adversus algorem validissime reluctatur: urget algor ventis ingruentibus, ille sese magis ac magis adstringit, quoque angustius premitur, eo validior evadit, ac simulac extremam intentari sibi vim intelligit, totis erumpit viribus, crassioreq; aere, qui circumfusus est, disrupto, viam sibi cum strepitu & incendio patefacit. Suprema vero illa pars elementorum, unde calor emanat, cum Jovi sit attributa, ideo illum vetustas, fulgura & fulmina ciere confinxit. Signaq; Jovis passim cum fulmine fieri consueverunt, cum uno quidem frequentissime: sed & cum duobus fulminibus aliquando Jovi statua posita est: ut apud Elidem Olympiæ Jovis Horcii nuncupata: ea quidem severa minacique effigie, utraq; intenta manu fulmina tenebat, juxta quam pugiles in certamen descensuri super mactati Porci exta jurabant, nihil se dolo malo facturos, aut secus quam Olympiæ leges paterentur aufuros.

FAMA LONGE LATEQUE PROPAGATA. CAP. XXVII.

Illud vero præcipuum fulminis significatum est, ut vocem procul auditam, hoc est, famam rerum ^{Varia fulminis significata.} gestarum longe lateque per immensa terrarum spatia diffusam expatiamque præ se ferat. Transiit & illustrem præclari facinoris memoriam, in longam annorum seriem propagatam. Ægyptii enim sacerdotes hujusmodi gloriæ amplitudinem ostendere si vellent, Vocem, ut ipsi dicunt, aeris quippe tonitrum, hoc est, ipsius fulminis imaginem describebant. Nihil enim magis, nihil validius, nec terribilius tonitru sonare constat. Eaque de causa Apelles pictor, (uti in Armorum commentario diximus) cum Alexandri effigiem pingeret, fulmen in ejus manu posuit, quo nominis ejus amplitudinem ex rebus ab eo gestis longe lateque propagatam, & memoria numquam intermoritura celebrem indicaret. Posita ea tabula (ut Plinius ait) in templo Dianæ Ephesiæ, 10. talentis auri picta. Eo vero artificio fuit, ut digiti eminere viderentur, & fulmen extra tabulam esse. Sedenim Lyfippus statuarius factum ut adulationis plenum improbavit, quare hastam ipse in manu Regis posuit: qui quidem, si vera quis de Alexandro, non fabulas conscripsisset, famam ejus ne una quidem atate superfuturam judicaret, nedum id assequi meritus sit, ut divini honores ei decernerentur, datis ad Græciæ civitates literis, ut se decreto publico Deum instituerent. Ea res cum matrem Olympiam etiam offendisset, magnæ integritatis sceminam, Rex ipse ut inceptum excusaret, & institutum suum approbare, insigne volumen ad matrem suam conscripsit, ut apud Cyprianum legi: quo rationes multas ostendit, Regibus suis Apotheosin decernere, atque hinc majorum Regum memoriam servari, indeque colendi & sacrificandi ritum inolevisse. Sane quidem Athenienses ipsi, qui doctrina & sapientia semper insignes habiti sunt, cum XI. tantum Deos antea colerent, Alexandrum tertium decimum appellare, honoresque illi adhuc viventi instituere, qui tamen vulneribus sæpe confosus, morbisque tentatus, ac postremo vita functus, se mortalem ostendit, qui Deorum interim concilio adjectus erat. Quare Lacedæmonii literis acceptis, argute libereq; admodum more suo responderunt, ^{Nimirum Damis. Plutar. in Apph.} ἐπειδὴ Ἀλέξανδρος θεός ἐστιν, ἔγωγε θεός, Quandoquidem Alexander vult esse Deus, esto Deus, quo decreto id declaratum voluere, nullam aliam fuisse causam, neque meritum aliud cur Deificatio esset Alexandro decernenda, nisi quod ipse ita vellet. Caterum is, qui adhuc vivens divinis honoribus inhæbat, ne communibus quidem post obitum justis honestabatur, ad gravissimam usque Olympiæ matris

matris lamentationem. Pervulgatum tamen apud multos populos & nationes fuit, Reges suos, ut nuper dicebamus, pro Diis colere. Nam & Romani non tantum Reges plerisque suos, verum etiam eorum uxores divinis honoribus honestarunt, & nonnullis templa, & sacra etiam instituerunt. Quantum vero pertinet ad fulmen, eo tolerabilius id Alexandro concedendum, quo insolentius Lyfimachus ab Alexandri morte particulam ejus regni fortitus, non quam armis virtute sua illa subegisset, sed ex Regis tabulis adeptus esset, lancea cælum tangere se jaçabat: quod tantumdem erat, ac si famam astris terminare se diceret. Qua de causa Passades Byzantinus hominis vanitatem irridens, ad suos conversus ait: *Cavendum ne is lancea mucrone cælum medium pertundat.* Quodque impatientius aliquis ferat, Clearchus Heracleæ tyrannus fulmen gestavit, & ex liberis unum Ionitru appellavit. Quanta vero Clyti, quanta Demetrii fuit insolentia, quorum iste non magna admodum regni parte ab Alexandro accepta, Jovem se vocari passus est, responsa sua pro oraculis haberi gavifus: ille, quatuor ad summam navibus demersis, Neptunus vocitari voluit, tridentemque gestavit? Ut minus jam Salmonea miremur eo proventum infanix, ut flammam Jovis, & Olympi fortis imitaretur. Nam, ut apud Maronem:

Æt. lib. 6.

*Quattuor is in vectus Equis & lampada quassans,
Per Graiùm populos, mediasq; per Elidæ urbem
Ibat ovens, Divùmq; sibi poscebat honores,
Demens, qui nimbos, & non imitabile fulmen
Aëre, & cornipedum cursu simulavit Equorum.*

Fabula.

Longe vero felicius atque tutius Numa Pompilius eliciendorum fulminum rationem invenit. Nam cum quædam occulta sacra ad fulmina expianda noscere cuperet, Egeriam consuluit, quæ respondisse fertur, ut Aventinum peteret, & fontem, qui in antro quodam erat, melle & vino generosiore inficeret, quo solebant hora certa Dæmones duo subundi convenire. Hi erant Picus & Faunus. Curaret vero ille sibi latebras, in quas abditus ab advenientibus illis non conficeretur, ipse tamen fontem intueretur, disponderetque per fontis marginem retia, prout opportunum sibi videretur. His peractis Dii venerunt, & potus allesti suavitate multum ebiberunt: tandem sopore gravati, ibidem, ubi consisterant, somno se prostravere, quos ita gravatos Numa impiecit in rete, qui videntes se captos, in varias se formas transformabant. Sed cum nihil quicquam proficerent, ad veras tandem effigies rediere, Numamque ut retia solveret oraverunt. Rex se non prius retia soluturum dixit, quam de placando Jove docerent. Illi & hoc docuerunt, quæ scilicet ratione cælo Jupiter eliceretur, quoque modo fulmen expiaretur. Unde Jovi Elicio nomen datum, cujus templum in Aventino positum, ubi res hæc contigerat. Scio fabulam importuno loco positam, sed quia non ita vulgata est, minime fuit dissimulanda. Ne vero nos alienæ gloriæ detractoribus favere videamur, Alexandro fulmen merito attributum dixerim, ea de causa, quod annos vix tres & triginta natus, celeritate mira Orientales fere omnes nationes subegerat, & Oceanum ipsum enavigaverat, ut non immerito, Cæsar, qui pari saltem animo ad eam rerum amplitudinem aspirabat, cum Gades venisset, animadvertens apud Herculis templum Magni Alexandri imagine, ingemuerit, atque (ut Tranquillus ait) pertæsus sit ignaviam suam: quod nihil tum à se memorabile actum esset in ætate, qua jam Alexander orbem terrarum subegisset.

In Casare
c. 7.

CELERITAS. CAP. XXVIII.

Est enim fulmen ante omnia velocissima omnino celeritatis indicium, quam Poetæ cum volent exprimere, dicunt, *fulminis ocyor alis.* Idem ex antiquorum numis manifestum est: ut in eo cuius inscriptio est, Q. P. I. N. U. S., Equus habetur in pernicem cursum admissus, caudæ exporreçta, fulmine subsequente, lancea protenta, quod innuere videtur, provinciam susceptam summa celeritate peragrata, negotiumque quam ocyssime confectum. Nam & Ptolemæus, unus ex Aegypti Regibus, promptitudinis & audaciæ causa *νεογονός* appellatus est, ait Pausanias. Facit huic rei fidem numus alius, in quo caput humanum est, Capræ coopertum spolio, sub cuius jugulo fulmen est, & arcus ab occipite: ab altera vero parte Pegasus, cum sagitta subjacente, omnia uti palam est velocitatis indicia, cum præsertim inscriptio sit, Λ. Π. Α. Ρ. Υ. De quo quidem Papyrio (qui ob mirificam in agendis rebus felix